

zapravljivi Boy nujno sumljiv umora. Da pa ne izda zakonske žene — svoje ljubice, niti ne dokazuje alibija, temveč ubeži ter se pridruži Karlistom; ali čim se zadeva zasuče njemu v prid, ga ustrelji obmejna straža.

O priliki je Coloma povedal, da piše za vse one, ki ga sicer ne bi hodili poslušat, govorečega z lece. Ta namen se da jasno izluščiti iz vsega poteka: spočetka prirodno, semtertja šegavo pripovedovanje, ko pa si se zamotal v zajemljivo mrežo dejanj, se prede niz ljubeznivih in lepih nauk. Zastopniki višjih krogov so načeloma ugodneje očrtani nego ljudski sloji . . . Prvoboritelj se zdi pogosto brezdelen, le somišljeniki ga vlekó iz zagat in zadreg, nato ga je zgolj dobrota, drugače bi ne bil možen bistveni zaplet, potem zopet pretirano hitro zaspi v najbolj kritičnih trenutkih. Pri vsem tem naletimo na več točnih dušeslovnih iveri, ki so seveda lahko priučene. Naivno se mi vidi, da pisatelj toliko deluje s hudički, satani in njih protinožci.

G. prevajalec se je gotovo češče bavil s štivom à la „Cvetje z vertov sv. Frančiška“, toda platnic menda ni opazil, zakaj v jezikovnem oziru bi trebalo popraviti mnogokaj. Kakor našim novinarjem je tudi njemu neznan poluglasni *e* v mn. rod. žen. samostalnikov, od povratnega glagola v 3. os. edn. mu zavisi dopolnilo v tož., pridevnikove določne oblike sploh ne rabi, ne vštévši pestre zmede v pisavi in sklanjavi tujih imen. Šminka je po naše lepotilo, ribati pa meti ali drgniti. Kedor pravi zistem, ga pozdravim: zervus!

Ant. Debeljak.

Vojnovičeva šestdesetletnica Dne 9. oktobra t. l. so proslavili Hrvati šestdesetletnico največjega jugoslovanskega dramatika, Iva Vojnovića. Tudi nam Slovencem je odlični pesnik, dedič stare dubrovniške kulture, znan in drag; njegova Psyche in njegov Ekvinocij sta se vprizorila v Ljubljani; stara majka Jela, ena najboljših kreacij gospe Danilove, je vsem, ki so jo videli, še danes živa pred pred očmi. Smrt majke Jugovićev je izšla v slovenskem prevodu profesorja Westra, bila je sprejeta na repertoar za sezono 1912/13, a se je morala sredi skušenj odložiti na ugodnejše čase. Dandanes begajo preko odra ljubljanskega gledališča tuje sence, ki vidiš, da odpirajo usta, a so vendarle neme. In tako sta slavila Vojnovića samo Zagreb in Praga. Praga z Dubrovačko trilogijo, Zagreb z Ekvinocijem. Pred svečano predstavo v hrvatskem deželnom gledališču, pri kateri je bil navzoč tudi slavljeneec, je govoril dr. D. Prohaska o Vojnoviću kot pesniku tragedije jugoslovanske majke. Evo ob kratkem posnetek njegovih izvajanj. Ekvinocij — Smrt Majke Jugovićev — Lazarevo Vaskresenje — Imperatrix: štiri krepke drame, tetralogija Majke. Od prve do zadnje raste pojmovanje in ideja. Jela v Ekvinociju je še junakinja samo obiteljske tragedije. Majka Jugovićev ima dinastijski, državni ideal; ona, kakor tudi Majka Lazara Kujnužića, je Majka Osvetnica, Carica Smrti, ki žrtvuje svoj zarod radi bodoče osvete. A pesnik je uvidel, da Majka Osvetnica ni poslednji in najvišji lik jugoslovanske Majke. Osveta izziva osveto brez kraja, klanje brez svrhe. In pred njegovim duhom je vstala Majka Oproščenja, Carica Zanosa in Vstajenja — Imperatrix, najvzvišenejši ideal ne le jugoslovanski, nego občečloveški. S tem moralnim razvijanjem gre vstric tudi estetski razvoj pesnikov v slogu in jeziku od realizma v Ekvinociju do idealizma in simbolizma v Imperatrix. — Slovenci se pridružujemo z iskrenimi čustvi Srbom in Hrvatom v proslavi velikega glasnika Jugoslovanstva. V vsako hišo vsa njegova dela! —K.

Še enkrat Madjarska študija o Slovencih. Velespoštovani gospod urednik. Dovolite mi sledeče kratke opazke k dr. Lončarjevemu referatu o mojem članku, ki sem ga objavil v „Huszadik Szárad“.